

Jaargang 15, nummer 4, december 2004

1. Bestelauto's/grijs kenteken

De staatssecretaris heeft de tweede nota van wijziging met betrekking tot het Belastingplan 2005 naar de Tweede Kamer gestuurd. In deze nota van wijziging wordt voorgesteld het grijze kenteken voor ondernemers in stand te houden en is een regeling voorgesteld om het onbedoelde gebruik van het grijze kenteken door particulieren te bestrijden. Verder wordt de motorrijtuigenbelasting voor grijze kentekens verhoogd. Bij de nieuwe voorgestelde regeling in de BPM geldt dat deze kan worden terug gevraagd indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

1. Het moet gaan om de aankoop en het houderschap van een bestelauto.
2. De aankoop moet zijn verricht door een ondernemer in de zin van de BTW.
3. De koper dient de bestelauto te bezigen in zijn onderneming, in welk verband overigens de bestelauto als onderdeel van een handelsvoorraad ook kwalificeert.
4. De bestelauto moet in de onderneming meer dan bijkomstig (= 10%) worden gebruikt.
5. De faciliteit geldt per bestelauto gedurende vijf jaar vanaf de eerste ingebruikname en alleen gedurende een aaneengesloten periode.

2. Verlaging van de aanslagdrempel inkomstenbelasting naar €40

De aanslaggrens in 2004 is nog €217. Deze relatief hoge grens was vooral ingegeven uit "efficiency-overwegingen" namelijk om het aantal op te leggen aanslagen inkomstenbelasting te beperken. Volgens de Belastingdienst gaat het na de verlaging naar €40 om ongeveer 300.000 (!) extra aanslagen. De kosten aan administratieve lasten voor de Belastingdienst bedragen ongeveer €9 miljoen. Gezien de acute noodzaak van de overheid om belastingmiddelen binnen te halen is besloten de aanslaggrens te verlagen. De verlaging zelf levert naar schatting €90 miljoen op. De aanslaggrens is en was, zo is inmiddels ook door de Hoge Raad definitief vastgesteld, niet van toepassing indien reeds een voorlopige teruggaaf is verstrekt. De aanslaggrens kon bij een aantal belastingplichtigen zonder (box I) inkomen worden benut, door van de partner een deel van het box III vermogen toe te delen, zodat deze nét onder de aanslaggrens bleef en er zo dus €217 belastingheffing bespaard kon worden. Nu wordt deze fiscale truc financieel minder interessant.

3. Autokostenfictie via de loonbelasting per 1 januari 2006

Het voordeel van een ook voor privé-doeleinden door de werkgever ter beschikking gestelde auto wordt vanaf **1 januari 2006** als loon in natura in de loonbelasting betrokken. Tot en met 2005 is dit een post die uitsluitend in de inkomstenbelasting voorkomt.

Er zijn twee belangrijke gevolgen verbonden aan deze fundamentele wijziging in het heffingssysteem “auto van de zaak”:

1. De werkgever wordt (mede) verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de bijtelling en indien geen bijtelling van toepassing is vooral of de bekende kilometeradministratie sluitend en correct is.
Bij de werkgever zal bij gebleken onjuistheid de loonbelasting worden nageheven (inclusief boete!). De regering denkt met de voorgestelde wijziging ongeveer €100 miljoen extra belastingheffing binnen te halen. Dit bedrag dient mede ter financiering van het behoud van het grijze kenteken voor zakelijke bestelauto's.
2. Het meenemen van de bijtelling auto van de zaak in het loonbegrip heeft gevolgen voor onder andere het zogenaamde gebruikelijk loon en de toepassing van bijvoorbeeld de 30%-regeling. Echter uitgezonderd is en blijft het meenemen van de bijtelling voor de pensioenopbouw. Belangrijk is ook dat deze wijziging in het loonbegrip doorwerkt in de grondslag voor de premieheffing werknemersverzekeringen én de bepaling van de hoogte van de uitkeringen hieruit. Dit laatste voor zover niet al sprake is van de bereikte maximum premiegrondslagen.

Commentaar: De administratieve gevolgen, vooral de uitvoeringskosten voor werkgevers, kunnen substantieel zijn. Bedenk ook dat het meetellen voor de hoogte van de werknemersuitkering tot gevolg kan hebben dat het voor een werknemer aantrekkelijk is om “achteraf” geen sluitende kilometeradministratie te hebben indien hij een WAO of WW uitkering gaat ontvangen en wel omdat dan de uitkeringsgrondslag verhoogd kan worden.

4. Historische methode bij eigenwoningrente nader ingevuld

De Hoge Raad heeft op 22 oktober 2004 een drietal arresten gewezen waarin het onderscheid tussen aftrekbare hypotheekrente en niet-aftrekbare consumptieve rente centraal stond. Het ging in deze drie zaken om situaties waarin de betalingen van de uitgaven voor verbetering zowel uit eigen middelen als uit de hypothecaire geldlening plaatsvonden en waarin sprake was van een relatief lang tijdsverloop tussen het aangaan van de hypothecaire lening en de betaling van de verbouwingsnota's.

De Hoge Raad formuleerde twee voorwaarden waaraan moet zijn voldaan wil een schuld kwalificeren als een eigenwoning schuld:

1. De schuld moet zijn aangegaan met het oog op de verbetering of het onderhoud van de eigen woning (oogmerkeis). Daarbij geldt het volgende:
 - a. Het geleende geld hoeft niet onmiddellijk voor de verbetering of het onderhoud van de eigen woning te worden gebruikt (het tijdsverloop tussen het aangaan van de geldlening en de besteding aan de eigen woning speelt geen rol).
 - b. De kosten van verbetering of onderhoud mogen eerst uit de eigen middelen worden betaald, zonder de uit de geldlening verkregen middelen aan te spreken.

- c. Indien de uit de geldlening verkregen gelden zijn aangewend voor andere doeleinden dan de verbetering of het onderhoud van de eigen woning moet een daarmee overeenkomend bedrag liquide beschikbaar blijven.
2. De betaling van de verbetering of het onderhoud moet bewezen worden met schriftelijke bescheiden (vereiste van schriftelijk bewijs).

De Hoge Raad besliste ook dat huiseigenaren die geld lenen voor de verbouwing van hun woning, de rente pas in aftrek konden brengen als ze daadwerkelijk uitgaven voor de verbouwing hadden gedaan.

Het Tweede-Kamerlid Dezentjé Hamming stelde hierover een reeks van vragen aan de staatssecretaris die deze vragen heeft beantwoord. Hieruit blijkt onder meer dat betalingen voor onderhoud en verbetering steeds zouden moeten worden gestaffeld, omdat pas vanaf het betalingsmoment de lening voor dat deel als eigenwoninglening kan worden aangemerkt. Strikt genomen bestaat voor de praktische oplossing uit een eerder Besluit van de staatssecretaris - het salderen van ontvangen rente met betaalde depotrente - na het arrest geen ruimte meer.

De staatssecretaris wil de in het Besluit geboden oplossing niettemin handhaven voor belastingplichtigen die bereid zijn het opgenomen bedrag in een afzonderlijk depot te houden. Daarnaast zal de staatssecretaris het besluit aanpassen.

Hij zal goedkeuren dat gedurende een **half jaar** na het sluiten van een lening voor verbetering of onderhoud, renteaftrek over het volle bedrag van de lening kan worden verleend. Indien na afloop van die periode de verbeterings- of onderhoudswerkzaamheden nog niet zijn voltooid, dan zal pas vanaf dat moment de renteaftrek worden berekend met inachtneming van de betaaldatum, waarbij desgewenst kan worden volstaan met het salderen van de betaalde rente met depotrente.

Uiteraard moeten alle kosten uiteindelijk wel met schriftelijke bescheiden worden gestaafd.

Commentaar: Leuker kunnen we het niet maken, wel moeilijker. Het advies: overleg bij een geplande verbouwing vooraf met ons over de wijze van financiering en de geplande tijdslijn om “ongelukken” te voorkomen.

5. Bodemloze-putlening kon niet ten laste van winst worden afgewaardeerd

Dochtermaatschappij BV A verstrekke eind 1998 een lening ad NLG 1 miljoen aan haar moeder BV B tegen een rente van 3%. Er moest per 31 december 1999 worden afgelost. Voor de lening werd geen zekerheid verstrekt. In haar aangifte vennootschapsbelasting over 1998 waardeerde BV A de lening af tot nihil.

De Belastingdienst stond de afwaardering ten laste van de winst niet toe en stelde dat er sprake was van een zogenaamde “bodemloze-putlening”.

Hof Amsterdam volgde de Belastingdienst in deze stelling waarbij uit de notulen van de aandeelhoudersvergadering van 2 december 1998 bleek dat BV B financieel in een zodanige situatie verkeerde dat surseance van betaling of liquidatie de enige mogelijkheid was. Het Hof besliste vervolgens dat het BV A ten tijde van het verstrekken van de lening duidelijk moest zijn geweest dat BV B in een zodanige financiële situatie verkeerde dat ze de van BV A ontvangen lening niet zou kunnen

terugbetalen en dat het bedrag van de lening moest worden beschouwd als een onttrekking. Het gevolg was dat de afboeking op de lening niet als kosten werd geaccepteerd.

6. Verzekeringsplicht voor werkzaamheden voor voormalige werkgever

A werkte als drukker en calculator voor BV X. In 1997 was A een eigen administratie- en boekhoudkantoor begonnen, en werkte hij nog twaalf uur per week voor BV X. Per 1 januari 2000 nam A een substantieel deel van de administratieve werkzaamheden voor BV X over. Vanaf 1 januari 2001 verzorgde A ook de salarisadministratie van BV X. Het uitvoeringsorgaan werknemersverzekeringen (UWV) was van mening dat A voor zijn werkzaamheden voor BV X verplicht verzekerd was. Volgens de Centrale Raad van Beroep was er na 1 januari 2000 geen wezenlijke verandering opgetreden in de wijze waarop de werkzaamheden werden verricht. De Centrale Raad wees er op dat de werkzaamheden essentieel waren voor BV X. Volgens de Centrale Raad wees alles er op dat BV X sinds 1 januari 2000 ten opzichte van A geen andere positie in nam ten opzichte van de boekhouder die de werkzaamheden vóór 1 januari 2000 verrichtte, en dat zij A evenzeer aanwijzingen en instructies over de te verrichten werkzaamheden kon geven waaraan hij zich had te houden. De Centrale Raad besliste dat ook aan de andere vereisten van een privaatrechtelijke dienstbetrekking was voldaan. A was verplicht verzekerd.

Commentaar: Vanaf 1 januari 2005 geldt dat als deze persoon een zogenaamde zelfstandigheidsverklaring (VAR-verklaring) zou hebben als ondernemer (de zogenaamde VAR-WUO), mits deze is afgegeven op de juiste gronden, hij ook daadwerkelijk niet verplicht verzekerd is.

Onder het VAR-regime tot en met 2004 was er de belangrijke uitzondering op de beschikking dat als er toch sprake was van een "echte" privaatrechtelijke dienstbetrekking, zoals hierboven, er toch verzekeringsplicht is.

7. Minderheidsaandeelhouder was verplicht verzekerd

De heer A hield 40% van de aandelen in BV H, de holding van BV X, en de heer B hield 60%. A en B hadden een stemovereenkomst gesloten die inhield dat alle besluiten over alle onderwerpen betreffende BV H door haar aandeelhouders met algemene stemmen dienden te worden genomen. Bij staking van de stemmen zou bindend advies worden ingewonnen. Op niet nakoming van de bepalingen uit de stemovereenkomst stond een boete van NLG 100.000. Het UWV was van mening dat A voor zijn werkzaamheden voor BV X verplicht verzekerd was. De Centrale Raad van Beroep was het hier mee eens en wees hierbij op haar constante jurisprudentie. Hieruit bleek dat slechts onder bijzondere omstandigheden voor een minderheidsaandeelhouder geen sprake was van verzekeringsplicht. Daarvan was in dit geval volgens de Centrale Raad geen sprake. Hieraan konden de stemovereenkomst en de boete niet af doen. De Centrale Raad verwierp dan ook het beroep van BV X.

8. Besluit over inkoop van pensioen in een eindloonregeling

De staatssecretaris heeft een nieuw Besluit gepubliceerd waarin hij ingaat op welke wijze een inkoop van pensioen in een eindloonregeling kan worden uitgevoerd. Het Besluit geldt voor de loonbelasting en voor de premieheffing werknemersverzekeringen. Voor het belangrijkste punt ter zake van de inkoop van dienstjaren, namelijk de beoordeling van de zakelijkheid van de met de inkoop gemoeide kosten en dus de aftrekbaarheid in de vennootschapsbelasting sfeer, wordt wederom geen duidelijkheid gegeven.

9. Vraag-en-antwoordbesluit over voorzieningen

De staatssecretaris van Financiën heeft een Besluit uitgebracht over de mogelijkheden tot het vormen van een voorziening. In het besluit geeft de staatssecretaris antwoord op onder meer de volgende zaken:

1. Voorziening persoonlijke toeslagen op het loon.
2. Voorziening latente terugbetalingsverplichting.
3. Omzetting kostenegaliseringsreserve in voorziening en inhaal.
4. Voorziening in het kader van de operatie Bodemsanering bedrijfstreinen.
5. Voorziening omzetbevorderende overeenkomsten.
6. Voorziening sabbatical-leave.
7. Voorziening adviseurkosten.
8. Voorziening voor aan personeel toegekende jubileumuitgaven.
9. Voorziening WAO in eigen beheer (eigenrisicodrager).
10. Reorganisatievoorziening.
11. Voorziening toename in reclame-uitgaven.
12. Voorziening voor loondoorbetaling tot ontslagdatum.
13. Voorzieningen ingevolge Flexwet.

Wij hebben een kopie van dit besluit beschikbaar en kunnen u deze, indien u hier prijs op stelt, ter informatie toezenden.

10. Door BV voor de directeur-groot-aandeelhouder gehanteerde rente van 4.5% niet onzakelijk

A was directeur en enig aandeelhouder van BV B. In december 1998 had A NLG 1.5 miljoen geleend van BV B tegen een rente van 4.5% per jaar. A had daarbij aan BV B een pandrecht verleend op al zijn effecten, inclusief de aandelen BV B. De rente zou jaarlijks worden herzien en vastgesteld op de dan geldende marktrente voor leningen ter belegging in effecten. Bij de aanslagregeling vennootschapsbelasting 2002 corrigeerde de Belastingdienst de belastbare winst met een winstuitdeling van NLG 22.500, omdat rekening moest worden gehouden met een zakelijke rente van 6%. BV B ging in beroep.

Hof Amsterdam stelde voorop dat BV B als geldverstrekker moest worden vergeleken met een particuliere belegger, omdat zij zich bezighield met het beleggen in vermogenswaarden.

Het Hof besliste dat bij het vaststellen van de rente rekening moest worden gehouden met de omvang en de waarde van de door A gestelde zekerheid, het pandrecht op effecten en aandelen BV B. De omvang en de waarde daarvan, en ook de gegoedheid van de debiteur, waren van belang voor de hoogte van de als zakelijk te beschouwen rente. In dat geval zou de huisbankier van BV B een rente van 4.55% hanteren. De omstandigheid dat BV B en A de rente 0.05% lager hadden vastgesteld, had volgens het Hof niet tot gevolg dat die rentevergoeding als onzakelijk moest worden aangemerkt. Er was geen sprake van een winstuitdeling door BV B.